

Jerzy Lodowski, Lech Leciejewicz

Chwałków, gm. Marcinowice, woj. wałbrzyskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 11, 158-159

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

a w jednym zniszczony szkielet ludzki. Poniżej warstwy średnio-wiecznej natrafiono na ślady osadnictwa z okresu halstaackiego.

Materiały zostały opracowane i złożone w Muzeum Regionalnym w Cedyni.

Badania winny być kontynuowane.

CHOWNICE
woj. bydgoskie

patrz
późne średniowiecze

CHWAŁKÓW, gm. Marcinowice
woj. wałbrzyskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Ma-
terialnej Zakład Archeologii
Nadodrza we Wrocławiu

Badania prowadził zespół pod kierownictwem dr. Jerzego Łodowskiego, konsultant prof. dr hab. Lech Laciejewicz. Finansował IHKM PAN. Trzeci i ostatni sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna /VI-VII w./.

W czasie tegorocznego sezonu wykopaliskowego przebadano 650 m² odsłaniając 4 dalsze obiekty oraz kilkadziesiąt metrów kwadratowych warstwy kulturowej. Odkryte obiekty nieruchome nie odbiegają swym charakterem od eksplorowanych w latach ubiegłych. Łącznie w ciągu trzech sezonów odsłonięto obszar o powierzchni 1817 m².

Wstępnie podsumowanie wyników są następujące :

1. Osada w Chwałkowie pochodząca z VI-VII wieku jest pierwszym stanowiskiem w południowej części Dolnego Śląska, które zostało przebadane systematycznie na szerszej przestrzeni.
2. Osada założona na łagodnym stoku, prawie u stóp masywu Ślązy składała się co najmniej z 14 domostw rozmieszczonych gniazdowo na przestrzeni około 1 ha. Ślady zabudowy w postaci płytkich jam o wymiarach od 1,5 x 3 do 2 x 5 m w kształcie wydłużonych owali sugerują, że były to domostwa naziemne prawdopodobnie o konstrukcji zrębowej.
3. Ruchomy materiał kulturowy jest nieliczny - ceramika, półfabrykаты żaren, kilka przęślików glinianych, przedmiotów żelaznych, w tym noże i fragment mieży oraz fragmenty prętów. Jednak ze względu na swój charakter, jest bardzo istotny dla ustaleń chronologicznych oraz określenia zajęć mieszkańców osady. Zapewne obok rolnictwa i hodowli trudnili się wytwarzaniem kamieni żarnowych z granitu śląskiego. Pozyskano także dowody świadczące o pędzeniu dziegci. Ceramika, zwłaszcza zespoły jajowatych naczyń całkowicie ręcznie lepionych

wnoszą cenne dane do wypracowania kryteriów chronologicznych najstarszej fazy wczesnego średniowiecza w południowej części Dolnego Śląska.

Charakter zabudowy osady, budownictwo gniazdowe, naziemne oraz ruchomy materiał kulturowy, głównie ceramika, mimo pewnych elementów typu praskiego pozwalają wiązać osadnictwo w Chwałkowie ze strefą kulturową niżu środkowopolskiego.

4. Z uwagi na chronologię i charakter zajęć mieszkańców osady stanowi ona ważne ogniwo w rozpoznaniu kształtowania się i rozwoju osadnictwa w mikroregionie masywu Ślęty.

Materiały i dokumentacja z badań znajdują się w Zakładzie Archeologii Nadodrza IHKM PAN we Wrocławiu.

OICHOWO, gm. Krzywiń
woj. leszczyńskie

patrz
wczesne średniowiecze

CZARNA CERKIEWNA, gm. Grodzisk
woj. bielszostockie
Stanowisko 3

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Ludgarda Długopolska. Finansowało PMA w Warszawie. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko wczesnośredniowieczne w obudowie kamiennej.

Stanowisko położone jest na żwirowym wzniesieniu oddalonym o około 600 m w kierunku północnym od ostatnich zabudowań wsi i około 200 m w kierunku wschodnim od drogi prowadzącej z Czarnej Cerkiewnej do Siemion. Wzgórze zostało w 2/3 rozwiezione, a pozostała 1/3 uległa poważnym zniszczeniom. Z informacji właściciela gruntu wynika, że przy kopaniu żwiru wydobywano szkielety zalegające na głębokości 1,5 - 2,0 m. Ocalała powierzchnia wzniesienia wynosi około 1600 m². Najlepiej zachowana jest część południowo zachodnia /ary: 7, 8, 9, 10/ z widocznymi na powierzchni, częściowo zachowanymi, kamieniami obstaw.

Badania w Czarnej Cerkiewnej podjęte zostały ze względu na systematyczne niszczenie obiektu przez wybieranie żwiru. Były to przede wszystkim badania sprawdzające i miały na celu ustalenie stanu zniszczeń pozostałej części cmentarzyska oraz ogólne zorientowanie się w typach występujących tu grobów.

Ogółem przebadano 200 m². Badania prowadzone były na arze 2, najbardziej zniszczonym, przylegającym bezpośrednio do obrywu plaśnicy i na arze 7. Na arze 2 na głębokości 40 i 60 cm od powierzchni odkryto trzy szkielety pozbawione wyposażenia. Brak kamieni obstaw i zwartych bruków. Ar 8 w części zachodniej posiadał częściowo zachowane kamienie obstaw i dość zwarte bruki.

Badania będą kontynuowane.